

בל מה שבגין יכול לעשות, פרס יכול לעשות יותר טוב... זה המסר של הפצצת משרדי אש"ף בתוניסיה

כאשר נכנס יום הכיפורים, והרדיו הישראלי נכנס לרממת אלחוט, חודר חשש סתום לליבו של האזרח הישראלי, הוא זוכר את יום הכיפורים 1973 — כאשר פרצו צבאות מצריים וסוריה אל תוך סיני ורמת הגולן. הפסימים ביותר מסוכנו כפתור הרדיו לי שידורי הבייביסי הבריטי, וממתינים לרעות.

גם השנה התגשמו הנבואות השחרות. קרה משהו ביום הכיפורים. פלסטינים פרצו לסירה ישראלית בלאר נקה. נתום האירוע, נשארו בסירה שלוש הרוגים ישראלים.

חטיפה מול חטיפה? גם שבוע לאחר מכן נשאר האירוע אפוף מיטורין. מי ביצע את הפיגוע? לשם מה? בייביסי מיהר לקשור את הפריצה ליאכטה הישראלית בנמל הקפריסאי עם חטיפת שתי חוליות פלסטיניות בלב ים, בדרך מקפריסין ללבנון, בירי חיליהים הישראלי. העורך הבריטי גם נזכר כי לפני שבועיים טילפן אלמוני לסוכנות החדשות הצרפתית בירושלים ואיים כי "כוח 17" ינקום את ניקמת החטיפות האלה.

"כוח 17" הוא מיסמרהראש של יאסר ערפאת. יחידת ביטחון מרכזית בפת"ח. היה הגיון בצירוף הרברים ביחד. הבייביסי הודיע כי "כוח 17" ביצע את הפיגוע כדי לתפוס בנייערר כה, לשם החלפתם באנשי הכוח שנלכדו בלבכים.

בשעתו טענו השילטונות הישראליים כי החוליות הפלסטיניות נתפסו בלבכים, מפני שהיו בדרך לכינוש פיגועים ומעולם לא הוכחו שום הוכחות לטענה זו. היה הרבה יותר סביר להניח כי הכוחות האלה נשלחו עליידי הנהגת פת"ח לתיגבור כוחותיה במחנות הפלסטינים. מול פני ההתקפה הסורית הצפויה עליהם (שהחלה השבוע בטריפולי, בצפון לבנון).

עיתוי ושיטה. ממשלת ישראל עטה על הגירסה שהפיגוע בוצע על ידי אנשי ערפאת. זה שימש כנימוק משכנע להחרמת אש"ף בירה הדיפלומטית. ביחוד לאור מיתקפת השלום של המלך חוסיין ויאסר ערפאת (ראה כתבה).

אולם ככל שעברו הימים, כן גברו הספקות לגבי גישה זו. בין השאר: מוסדות ביטחון ישראלים רד ליפו לעיתונות כי הם מפקפקים במס' קנה שהפיגוע בוצע בידי אנשי ערפאת. חיל האוויר הישראלי ביצע את קפת גומל על מיתקן של אבומוסא, הסוכן הסורי המבקש להפיל את ערפאת.

מבצעי הפיגוע סירבו לנהל משאומתן עם נציג אש"ף, שבא ל מקום הנציג הזה — צברי ג'ריס, אורח ישראלי מכפר פאסוטה בגליל — הכחיש כמה פעמים שיש קשר בין אש"ף ובין הפיגוע.

העיתוי — בדיוק לפני נאום השלום של חוסיין — מעיד על הכוונה לפוצץ את יומת השלום של חוסיין ערפאת.

אילו רצו החוטפים באמת לקחת בנייערונה כדי להחליפם בפלסטינים שנלכדו — מדוע רצחו את קורבני תיהם כבר כעבור כמה שעות, מבלי להמתין כלל להתחלת המשאומתן הרציני?

יעד רחוק. אולם התמיהות לגבי מבצעי הפיגוע ומטרותיהם לא הפריעו לפרס לפתוח בפעולת מילחמה נגד תוניסיה, כשם שהות הפוגעים בשגי ריר ארגוב, שהיו אויבי אש"ף, לא הפיעה לבגין לתקוף את לבנון.

בהפצצת תוניסיה שבר פרס גם שיא אחר של בגין — הפצצת הכור הגרעיני בכגראר. יעד ההתקפה החדשה היה ב 400 קילומטר רחוק יותר.

הצעת השלום של המלך חוסיין — הנועזת ביותר שהוצעה אי פעם — גרמה לפאניקה בירושלים. הפצצת משרדי אש"ף בתוניסיה היא התשובה האמיתית של ממשלת פרס שמיר — היא נועדה לפוצץ את יוזמת חוסיין בעודה באיבה

עורך "העולם הזה" מנתח את

דודך המלך

מסך הערפל

השבוע פרצה פאניקה בירושלים. הסיטון הנושן התגשם. ממשלת ישראל כולה עמדה מול פני סכנה נוראה. המלך חוסיין הציע שלום. ולא זה בלבד, אלא שהוא מדבר גם בשם אש"ף.

חוסיין לא עשה זאת בתצייפה, נראיון עיתונאי סתמי או בהצהרה כלתי מחייבת. הוא בחר להשמעת הכרזתו את הפורום הפומבי והחגיגי ביותר בעולם כולו: דוכן הנואמים של עצרת האו"ם. הפרלמנט של האנושות. אך יצאו הדברים מפיו, וכל האורות האדומים נדלקו בירושלים, ופעמוני האופקה צילצלו בכל המישרדים. החל מסע כמעט היסטרי, שנועד לטשטש את משמעות הדברים, לסלפם או לעקדם. הושמו בפי המלך דברים שלא אמר, הועלמו הדברים שאותם אמר. מטיחים של דיבריי פרשנות פורסמו בכל כלי התקשורת, כדי לערבל מסר עשן סמיך מסביב להצהרה ולהעי לים את דמותה.

רוכס של עיתוני ישראל לא פרסמו את נאומו ההיסטורי של המלך כלשונו ובמלואו. הטלוויזיה הישראלית הסיפקה בשידור שניים-שלושה פסקים, בתוספת דברים של פרשן. גם הרדיו נהג כך. התוצאה: ערפל כבד, שנועד למנוע מן האזרח הישראלי הנבון את האפשרות לעצב לעצמו דעה משלו. ולשקול את דברי המלך באופן אובייקטיבי. מה אמר המלך באמת?

6 עיקרי הנאום

חלק הראשון של הנאום היה מוקדש לעניינים עולמיים כלליים — הבעת תנחומים על קורבנות

הרעש במכסיקו, דיון בבעיות האר"ם. אחרי כל אלה עבר לענייני המרחב. ואלה היו עיקרי דבריו: ● משאומתן ישיר. המלך הציע בצורה חרימשמעית משאומתן ישיר עם הנציגים המוסמכים של מדינת ישראל. תוך כדי הכיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים כמדינה.

● החלטות האו"ם. המלך הציע לבסס את המשאומתן על ארבע ההחלטות העיקריות של האו"ם. ואלה הן:

● החלטת החלוקה משנת 1947 (החלטה 181/2): זוהי ההחלטה אשר גרמה להתלהבות הסרת תקדים ביישוב העברי. כאשר התקבלה, יצאו המוני הישוב לרחובות, רקדו וצהלו מרוב שמחה, כאילו הגיעו ימי המשחה. ההחלטה קראה להקמת שתי מדינות בפלשתינה: מדינה יהודית ומדינה ערבית. משמע: ההחלטה נותנת את הלגיטימציה לקיומה של מדינת ישיר ראל ולהקמתה של מדינת פלסטינית לצידה.

● ההחלטה בדבר פיתרון בעיית הפליטים (11 בדצמבר 1948): החלטה זו מעניקה לפליטי פלסטין את הזכות לבחור באופן חופשי בין שיבה לבתיהם ובין קבלת פיצויים. מכיון שאין איש מצפה מ ישראל לקבל בחזרה את מרבית הפליטים, מאחר שכפריהם נמחקו מעל פני הארמה ובתיהם בערים נתפסו, קיים כיום קונסנוס בינלאומי שעיקר הכוונה של ההחלטה היא להעניק פיצויים לפליטים, תוך החזרת חלק סמלי מתוכם לשטח ישראל.

● החלטת מועצת הביטחון 242 משנת 1967: החלטה זו קובעת שאין לספח שטחים בעיקבות מילחמה, ושעל ישראל לסגת לגבולות בטוחים ומוכרים.

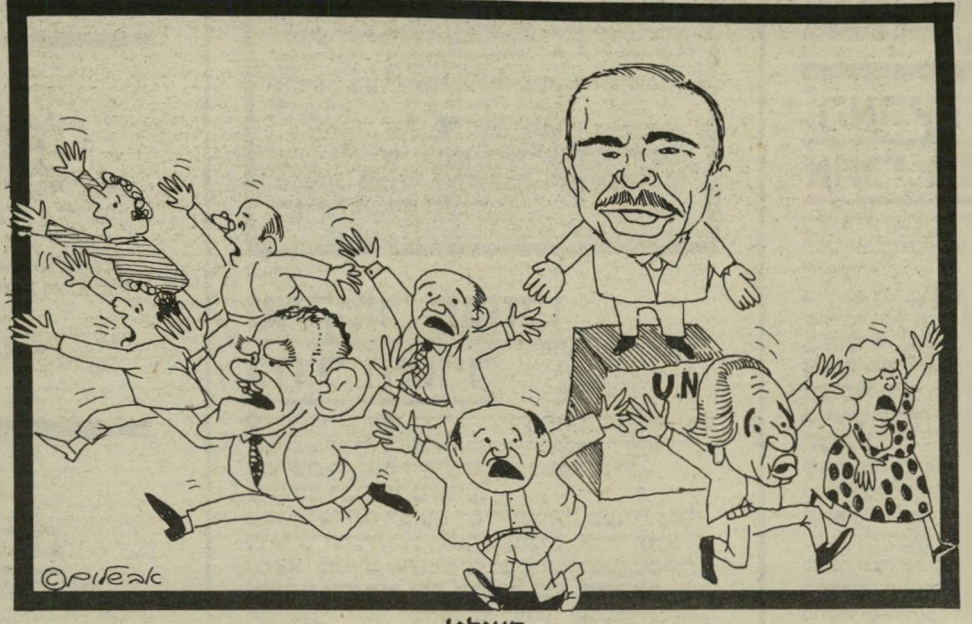
● החלטת מועצת הביטחון 338

● הטרור. המלך גינה את כל צורות הטרור, אך הבדיל בין טרור ובין מילחמת שחרור לגיטימית. בכך קיבל תיזה שהוצגה לאחרונה עליידי ראשי אש"ף, שהסבירו כי טרור פירוש חטיפת מטוסים וכדומה, אך שגויות בשילטון וכיבוש עליידי האוכלוסיה הכבושה היא מילחמת שחרור לגיטימית.

● ביסוס אידיאולוגי. המלך הזכיר את העובדה שהיהודים והערבים הם בני אברהם עליו השלום וכי יש להביא את השלום לארץ השלום. בכך העביר את הדברים מלשון הדיפלומטיה היבשה ללשון המושגים הרוחניים, והכיר גם מבחינה רעיונית כי כותם של היהודים על הארץ, במקביל לזכות הערבים עליה.

הם לא רקדו ברחוב

ל הדברים האלה ביחד מצטרפים להצעה ברורה ודרמטית, שהיא מיקשה אחת. המלך הציע לפתוח במשאומתן

הצילון!